

2. Atölye Sonuç Raporu

“Savaşın Çoklu Tahribatları ve Dünyada Barış Çalışmaları, Tarihsel Örnekler, Yeni Yöntemler, Yeni Tartışmalar.”

1.KISIM – TARTIŞMA

Her savaş kendi gerçekleştiği coğrafyasında kendine özgü tahribatlar ve dinamikler yaratmaktadır. Günümüz gene maalesef savaşların olanca hızıyla arttığı ve yayıldığı bir dönemdir. Savaş olgusunu tüm boyutlarıyla anlamaya çalışırken ve ona karşı kendimizi konumlandırırken, aynı zamanda savaşın yarattığı tahribatları mutlaka dikkate alarak hareket etmemiz önem arz etmektedir. Emperyalist blokların açık bir biçimde savaşı tetiklemesi, silah ticaretlerini gizleme gereği dahi duymadan gerçekleştirmesi, mazlum halkların barış mücadelesini, milliyetçilik ve militarizm ile zayıflatma çabaları durmaksızın sürmektedir.

Barış görüşmeleri geçmişteki tarihsel örneklere nazaran günümüzde daha da güçleşmiştir. Devletlerin kapitalist çıkarları, barış ve diyalog zemininin oluşturulmasının önüne geçmektedir. Türkiye’de 2013-2015 sürecinde oluşturulmaya çalışılan barış ve diyalog zemini, dünyadaki örnekleri ile karşılaştırılarak tartışılmalıdır. Irak yönetimi ile Kürtler arasında gerçekleşen barış görüşmelerini ele alacak olursak, uluslararası bir faktör olarak üçüncü bir ülkenin bu görüşmelere dahil olması üzerinden bir okuma yapılabilir. Örneğin, Afganistan ve Vietnam’da, Amerika’nın dahil olmasıyla süregelen ve olumsuz etkileri hala süren gelişmeler olmuştur. Afganistan yönetiminin gün sonunda Taliban’a bırakılmış olması gibi, mevcut çözüm süreçlerini ve sonuçlarını detaylarıyla değerlendirmeyi önümüze hedef olarak koymalıyız. Kolombiya’daki barış süreci kısmı bir olumluluk olarak değerlendirilebilir; fakat bizler buradan kendimize hangi sonuçları çıkarabiliriz? Bu barışın niteliğini ve niceliğini tartışarak cevaplar üretmeliyiz.

İktidarlar devrilmeden bir barışın sağlanması mümkün müdür sorusu, özellikle ulusal ve sınıfsal mücadelelerin bastırılma şekilleri göz önünde tutulduğunda önemli bir soru haline almaktadır. Nepal’de, Nikaragua’da, Peru’da gerçekleşen sınıfsal mücadeleler, bölgenin devrimci güçlerini yok ederek, sürgüne mahkum ederek, Kürdistan ve Filistin’de gerçekleşen ulusal mücadeleler ise soykırımlarla bastırılmaya çalışılmaktadır. Dolayısıyla barış müzakerelerinin başlaması dahi olanaksız bir hal alıyor. Devletler savaş ve zulmü kendi coğrafyalarında nasıl sürdürebileceklerini birbirlerinden öğrenmektedir. Sri Lanka’da gerçekleştirilen baskı ve zulüm, Erdoğan’ın faşizan yönetimine bir örnek teşkil etmektedir.

Devletlerin sürdürdüğü kaybet-kazan dinamiğini kazan-kazan dinamiğine nasıl dönüştürebileceğimizi tartışmamız gerekmektedir. Halka, bu çatışmalardan devamlı olarak zararlı çıkacak olan tarafın da kendileri olacağını anlatabilmenin ve farkındalık yaratabilmenin ezber bozucu yollarını aramalıyız. Ekonomik yıkımlar, ailelerin ve toplumların parçalanması, azınlıkların asimilasyona uğraması, sosyal ve psikolojik travmalar, göç veya iltica etme zorunluluğu mazlum halkların yaşadıkları trajedilerden yalnızca birkaçıdır. Çatışmacı dilden çıkıp, yeni bir barış diliyle bu köprüyü kurmak ve halkı ikna etme yollarını aramak nihai hedeflerimizden biri olmalıdır. Devlet nasıl oluyor da barış istemiyor demek yerine, devletin neden savaş istediğine dair cevaplar üretilmeli ve militarist politikaları deşifre edilmelidir. Barış olgusunu büyümlü ve ütopyik bir kavram olma halinden çıkarıp, önemini somut politikalarla halklarımıza gerçekçi somut politikalarla mutlaka anlatmalıyız.

İkinci Bölüm:

Burada barış dilinin nasıl olacağını ve bunu konferansa ne şekilde sunacağımızı tartışalım.

Dünya kurtuluş hareketlerinin barışa evrilmesi konusunda kadınların büyük bir katkısı var. Burada kadınlar komisyonu var, onlar da barış dili üzerinden bir öneri mutlaka sunacaklardır. Daha önce akıl insanlar çalışması vardı ve bunlar Türkiye’nin bir çok alanına giderek halkların taleplerinin neler olduğuna dair yaptıkları araştırmalar ve onların oluşturdukları raporlar vardı.

Bu raporlara ulaşmalı ve değerlendirmeliyiz. Aynı şekilde savaşa karşı kültür sanat alanında barış dilini oluşturmak önemlidir. Küçük bir şarkı, bir spor etkinliği, insanların kalbine dokunan, insanların hikayelerini anlatan çalışmalar yapılabilir. Bu konuda Avrupa'da çok değişik çalışmalar var.

Spor örneğinde Amedspor nereye gittiyse, politik nedenlerden dolayı oynatılmadı. Bunu görmemiz gerekiyor. Sanat belki buna karşı bir dil oluşturabilir.

Somut olarak neler yapılabilir? Sanatçılar perspektifi ile 1 Eylül'e ne önerilebilir? Barışın sanatı nasıl olabilir?

Sanatçı kolektifi ile ortak barış diliyle bir eser oluşturulabilir. Bunun için bir çalışma yapmak gerekiyor. Diasporadaki sanatçıları, yazarları bir kolektifte birleştirebilirsek iyi olabilir.

Savaşın yarattığı hasar ile buna karşı verilen mücadelede belirli ayrıntılarla bir şeyler yapılabilir.

Tarih araştırılabilir. Bu toplum barışı kendi geleneksel motifleriyle nasıl işlemiş? İki dünya savaşı yaşadık, bu süreçlerde savaşa karşı barış eserleri nasıl oluşturulmuş, bunları araştırıp, o dönem yapılan sanatsal çalışmalar yeniden yorumlanabilir.

Barışın felsefesini oluşturmak için bir çalışma yapılabilir. Geçmişteki felsefecilerin çalışmalarından yararlanarak ve onları yeniden yorumlayarak bir sunum yapılabilir.

Hedef, 1 Eylül konferansından sonra da bu çalışmanın yürütülmesidir. Şimdi derinleşen bu çatışmalar döneminde, barışı nasıl sağlayacağımız konusunda konu başlıkları oluşturmalıyız. Ondan dolayı burada hangi adımları atacağımız konusunda önermeler yapmalıyız. 1 Eylül barış konferansına hangi başlıkları sunacağımızı tartışmalıyız. Bu atölye, tartışma başlıkları hazırlayıp konferansa sunulmalıdır.

Bizim 1 Eylül konferansına sunumunu yapacağımız bir çalışma yapmalıyız. Örneğin bir kültür sanat etkinliği konusunda bir çalışma yapıp orada

sunabiliriz. Gene, o güne kadar hazırlık yapıp, oradan da tartışarak ileriye yönelik ne tür etkinlikler yapabileceğimiz konusunda önermeler yapmalıyız. Buradaki tartışmaların havada kalmamasına, bunun somuta dökülmesine uğraşmalıyız. Örneğin, Kürdistan'daki göç politikaları ve onun yarattığı sonuçlar üzerinden bir araştırma yapılması önerisinde bulunabiliriz. Bunun için de bir çalışma yürütülmesi gerekiyor ve buna ilişkin de bir bütçe oluşturulması konusunda önermelerde bulunulabilir. Bu türden çalışmaların bir kısmı zaten yapılmış. Bunları yapanları konferansa davet edelim. Onların çalışmasını değerlendirip, eksiklik varsa onun tamamlanması için uğraşabiliriz.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemelerinden çıkan pozitif kararlar var ve Türk devleti buna uymamaktadır. Bu bizim elimizi güçlendirecektir. Bunu iyi değerlendirebiliriz. Buna ilişkin bir lobi çalışması yapabiliriz. Erdoğan'ın AİHM kararlarına parmak sallayan tutumlarına tavır alınması için çalışma yürütmeliyiz. Hukuki zeminde elimizde olan verileri iyi değerlendirmeliyiz. Selahattin Demirtaş'ın tutuklanması hukuk düzleminde elimize güçlü argümanlar veriyor. Bunları iyi değerlendirmemiz gerekiyor. Çağrılar yapacağımız metin altında çeşitli sivil toplum örgütlerinin de imzalarının olması gerekiyor. 1 Eylül konferansının çağrılarının altına imza atacak kurumların listesini çıkarıp, onlarla ilişkilenebiliriz. Aynı zamanda bizim atacağımız adımlar Avrupa'daki kamuoyuna yönelik olmalıdır.

Zorunlu göçmelerin haritasının çıkarılması konusunda gelen öneriler var. Örneğin Sevan Nişanyan Anadolu'nun eski Ermeni coğrafyasının haritasını ortaya çıkaran bir araştırma yapıp, onu kitap olarak yayımlandı. Bunun bir benzeri zorunlu göçler için de yapılabilir.

Türk devletinin savaşa ayrılan bütçesi konusunda araştırmalar yapıp, onu çeşitli kurumlara sunabiliriz.

Barış diyoruz, ama barışı engelleyen şirketler var. Her ülkede barışı engelleyen şirketler var, onları somut olarak teşhir edelim. Bu şirketlerin ne kadar bütçesi var araştırabilir ve bunların çatışma bölgelerine ne kadar silah gönderdiklerinin bir dökümünü yapıp sunabiliriz.

Avrupa'da Ukrayna ve Filistin savaşı konusunda birçok akademisyen ve entelektüelin yaklaşımı, Kürdistan'daki savaş konusundaki ile aynı değildir. Ukrayna ve Filistin konularında savaşın devamından yana olanlar, Kürdistan'daki savaşın bitmesi konusunda açıklamalar yapabiliyorlar. Kendi ülkemizdeki koşullara ilişkin bir çalışma yapmalıyız.

Türkiye'nin demokratikleşmesi, Türkiye'nin demokrasiye uyması, AIHM kararlarına uyması için bir metin hazırlanabilir. Bunun için çalışma yürütecek bir grup oluşturulabilir. Bu grup, lobi çalışması yaparak duyarlılık oluşturabilir.

Farklı disiplinlerde çalışacak, Türkiye'yi demokratik adımlar attıracak bir lobi çalışması yürütebiliriz. Bunu, sanatçılar, aydınlar ve gazetecilerden oluşturabiliriz. Bunun için bir bütçe ayırarak, çalışma başlatabiliriz.

Bu barış konferansına Süryanileri, Ermenileri, farklı inançları, doğanın tahrip edilmesini de katmalıyız. Kiliseler göçmenler ve barış konusunda belirli duyarlılık var, onları da bu sürece katmak için çalışma yürütebiliriz.

Türkiye cihatçı bir devlet olduğu için, gelen mültecilerin bir tehdit olarak kullanmasını da işlemeliyiz. Gene Türk devletinin bir paramiliter devlet olduğunu işlemeliyiz.

Avrupalılar 1 Eylül konferansında Türklerden, Kürtlerden barış için taleplerini anlatan duyular olması için somut öneriler oluşturmalıyız. En azından Avrupalılara Türk devletine silah satmamak için hükümetlerinize baskı yapın, demeliyiz. Demokratik olmayan bir Türkiye'nin ceremesini çektiğimizi anlatmalıyız.

Ermeni ve Süryanilerin Avrupa'daki lobi çalışmasından öğrenmemiz gerekiyor. Bunun için bir sunum olursa iyi olur.

Avrupa Süryanileri olarak belirli çalışmalarımız sürüyor. Papa ile görüşüyoruz, burada kardinallerle görüşüyoruz, Hıristiyan partileriyle görüşüyoruz. Yaptığımız lobi çalışmasının başarısı sonucunda Fransa'da Ermeni soykırımından sonra Süryani, Keldani soykırımları da kabul edildi. Elimizdeki Hıristiyanlık kozunu iyi kullanmamız gerekiyor.

1 Eylül konferansı bir başlangıç olabilir, bunu konferanslar dizisi olarak devam ettirmeliyiz. Savaş konferansı, savaştığımız güçlere karşı bir tutumumuz ortaya çıkaracak ve aynı zamanda kitlelerimize mücadele için bir umut olacaktır.

Neden barış? Konularında yaşananlar ve insanların ihtiyaçlarının neler olduğuna dair spot gösteriler hazırlanıp, medyada yayınlanabilir.

Savaş veya ciddi iç karışıklık dönemlerinde işlenen suçların ve insan hakları ihlallerinin yargılanmasını amaçlayan türbülans uygulamalar vardır. Farklı ülkelerde ve zamanlarda yapılan türbülans yargılama örneklerinden ilham alan benzer uygulamalara ilişkin bir çalışma başlatmayı önerebiliriz.

Buna benzer şekilde Amerika Birleşik Devletleri'nin Vietnam'da işlediği savaş suçlarını araştırmak ve dünyaya duyurmak için ünlü İngiliz filozof Bertrand Russel'in öncülüğünde, Russel mahkemesi olarak da bilinen Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi kurulmuştu. Bunun bir benzerini kurmak için de girişimlerde bulunabiliriz.

Son olarak, bugünün çalışmasının sonucunda bir sekreteryaya oluşturulması kararı alındı. Bunlar, buradan gelen önerileri değerlendirip, kabul edilen önermeler ile ilgili belirli çalışmalar başlatacaktır.